

že obecní starosta je podle § 56 citovaného obecního řádu pro Čechy povolán k tomu, aby vykonával usnesení obecního zastupitelstva, uváží-li se dále, že toto ustanovení zákona platí, jak plyne z ustanovení § 57 téhož zákona, zejména i pro usnesení obecního zastupitelstva vztahující se k záležitostem chudinským, jichž obstarávání spadá, jak bylo již poznamenáno, pod pojem správy obecního jmění, a uváží-li se konečně, že obecní správní komise má obdobné povinnosti a obdobná práva jako obecní zastupitelstvo a že předseda obecní správní komise má obdobné povinnosti a obdobná práva jako starosta obce, je zřejmo, že by z uvedeného obžalovaným tvrzené skutečnosti mohlo býti po případě, a to za předpokladu, že předseda obecní správní komise v N. Jan K. nezakročil ve smyslu posledního odstavce § 56 obecního řádu pro Čechy proti zmíněné dohodě, pokud se týče proti usnesení obecní správní komise v N., jež tato dohoda v sobě uzavírala, dovozováno, že se předsedovi obecní správní komise v N. K-ovi nedostávalo ani formálního oprávnění k úřednímu zakročení proti obžalovanému, pokud zakročení to záleželo v prohlášení, že nedovolí, aby svršky obecních chudých, které byly dovezeny z D., byly někde v N. skládány; neboť v tomto zakročení předsedy obecní správní komise K. mohlo by býti za uvedeného předpokladu spatřováno nepřípustné maření zmíněného usnesení obecní správní komise v N., jež mělo býti K-ou podle jeho úřední povinnosti vykonáno. V důsledku toho mohlo by pak z uvedeného, obžalovaným tvrzené skutečnosti ve spojení se skutečností rozsudkem zjištěnou, že předseda obecní správní komise K. vyjádřil se při svém zakročení též v tom smyslu, že pozemek, na nějž D-ští chtějí vjetí, je jeho vlastní cestou a té že potřebuje, ježto odpoledne bude svážeti žito, býti též dovozováno, že obžalovaný přes to, že K. se dovolával při svém zakročení své úřední funkce, mohl míti za to, že ve skutečnosti nejde ani v posléze uvedeném směru o úřední zakročení K-ovo, nýbrž že tento hájí v tomto směru ve skutečnosti jen svůj vlastní zájem jako osoba soukromá. (Srov. rozh. č. 2851 Sb. n. s.). Bylo tedy na nalézacím soudu, aby při zkoumání viny obžalovaného přihlížel též ke zmíněné, obžalovaným při hlavním líčení tvrzené skutečnosti a věc po této stránce v rozhodovacích důvodech svého rozsudku náležitě probral. Ježto se tak nestalo, trpí napadený rozsudek v uvedeném směru zmatkem podle § 281, č. 5 tr. ř. jemu stížností zřetelným poukazem vytýkaným.

Čís. 5445.

Zákon na ochranu republiky (čís. 50/1923 Sb. z. a n.).

K pojmům »spolčení« a »vejití ve styk s cizími činiteli«.

S hlediska § 6, čís. 2, al. 3 zákona nemá významu okolnost, zda pachatel zamýšlí přímo sám z uvedených tam skutečností, opatření a předmětů něco vyzvídati nebo vyzraditi cizí moci; dostačí úplně, zúčastní-li se při své informovanosti z vlastního rozhodnutí podniku jiných osob, sloužícího k tomu, aby pachatel byl určitou spojkou a článkem sítě organisované k účelům výzvědným.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1935, Zm I 1155/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 4. září 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6, č. 2, odst. 3 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku jedině důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9 lit. a) tr. ř., obsahem svého provedení též podle č. 9 lit. b), neboť výtky, že nalézací soud náležitě neposoudil skutečnost zakládající prý důvod vylučující trestnost podle § 27 zák. na ochr. rep., netvoří předmět opravného prostředku odvolání, nýbrž je doličováním domnělého zmatku práva hmotného.

Stížnost není v právu. Stěžovatel byl uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6, č. 2, al. 3 zák. na ochr. rep. v obou směrech, a to jak spolčením (s R. H.), tak i vejitím ve styk s cizími činiteli, zejména vojenskými. K náplni skutkové podstaty uvedeného zločinu v prvním směru (spolčení) dostačí, když se pachatel s někým spolčí za tím účelem, aby vyzvídál takovou skutečnost, opatření nebo předmět, jež mají zůstat utajeny pro obranu republiky, a aby je pak vyrazil přímo nebo nepřímo cizí moci, neboť již dohoda dvou osob, nesoucí se k provádění takové výzvědné činnosti, ohrožuje bezpečnost státu. Správnost skutkového závěru nalézacího soudu, že se obžalovaný k uvedenému cíli spolčil s H., není po formální stránce ve stížnosti vůbec napadena. Než nechybí ani potřebné zjištění pro druhou ze skutkových podstat (vejítí ve styk), když rozsudek ve svých důvodech nepostrádá dalšího zjištění, že H., s nímž se obžalovaný spolčil, byl jen prostředníkem mezi ním a říšskoněmeckými vojenskými činiteli (německý generální štáb, říšské ministerstvo obrany, krajské velitelství obrany v Drážďanech), a to k účelům výzvědným, a na základě toho buduje další skutkově zjišťující úsudek, že obžalovaný vstoupil takto též ve styk s cizími činiteli, zejména vojenskými. Při tomto znění rozsudkových důvodů je výtky stížnosti, že rozsudek styk obžalovaného s cizí mocí nebo s cizími činiteli vůbec nezjistil, prostým popřením skutečností v rozsudku zcela zřetelně a nepochybně vyjádřených. Chtěl-li ovšem stěžovatel takto výtkami o nedostatku zjištění určitých zákonných znaků, ač tyto v rozsudku výslovně zjištěny jsou, popíratí správnost těchto skutkově zjištěných závěrů prvního soudu, nedoličuje způsobem tím zmatek hmotněprávní, jak jej číselně označuje, nýbrž brojí prostě proti úsudkům prvního soudu utvořeným v mezích jeho práv ve smyslu § 258, odst. 2 tr. ř. a logicky vyvěrajícím z průvodů, o které se opírají.

Z textu zákona, prohlašujícího za skutkovou podstatu zločinu vojenské zrady jak pouhé spolčení tak i styk s cizími činiteli nebo s cizí mocí k účelům výzvědným, je patrný účel tohoto trestního ustanovení: postihnouti stejně jako v § 2 zák. na ochr. rep. též určité formy přípravného jednání směřujícího ke zločinnému skutku podle § 6, č. 2, al. 1 a 2 zák. na ochr. rep. jako zárodek budoucí, pro stát nebezpečnější trestné činnosti. Není proto třeba, jak míní stěžovatel, aby ony skutečnosti, opatření nebo předměty, jež měly býti vyzvídány za účelem pozděj-

šího jejich vyobrazení cizí moci, byly detailně vždy konkretisovány. Vždyť při vyzvědačství připravovaném teprve do budoucna spolčením a navazováním styků s cizí mocí nebo s cizími činiteli nedopouští mnohdy povaha organisované výzvědné sítě ještě, aby úkol toho, kdo má vyzvídati nebo vyzrazovati, byl již do podrobností určen; příprava skutečného vyzvídání a vyzrazování provedená formou spolčení nebo styku s cizími činiteli nebo cizí mocí ohrožuje však stejně bezpečnost státu, i když ponechává účastníkům takového komplotu nebo konspirace širší pole pro jejich působnost. Dostačí proto, je-li při těchto formách vojenské zrady prokázán povšechný účel a rámec připravované výzvědné činnosti (srov. též rozh. č. 4857, 5029, 5145 Sb. n. s.). Tomuto požadavku rozsudek také vyhověl zjištěním, opírajícím se zejména též o vlastní údaj obžalovaného, podle něhož se Německo zajímá obzvláště o nové vojenské věci, které s ohledem na ochranu republiky mají zůstatí utajeny a které zároveň by měly velký význam pro německou špionážní službu, zvláště když tu má první soud podle znění rozsudkových důvodů na mysli vojenské věci souvisící s objektem v B., a to především též určité konkrétnosti; nové zbraně, válečnou organizací čsl. armády, způsob výcviku mužstva a nové bojové prostředky. Domnívá-li se však stěžovatel, že zjištěný jeho skutek byl nanejvýše pouhým pokusem zprostředkovati koupi statku, které chtěl H. dosáhnouti, přenáší se přes prokázaný účel tohoto skutku, jenž tvoří součást skutkového základu rozsudkového a podstatně přispívá k určení celé povahy chystané této koupě a tudíž též činu obžalovaného: přispěti k umožnění výzvědné činnosti, organisované říšskoněmeckou špionážní službou, též na území poblíže vojenského objektu v B. Stejně také výtkou, že rozsudek opominul zjistiti účel spolčení obžalovaného s H., nedbá stížnost prostě toho, co v rozsudku výslovně je uvedeno (... »se s ním, t. j. H. spolčil, a b y v y z v í d a l skutečnosti.... a j e v y z r a d i l...«). Pokud tedy stížnost in formali vytyká rozsudku nedostatek náležitých výroků o subjektivní stránce viny obžalovaného, je zřejmě bezdůvodná.

Zmateční stížnost vytyká dále rozsudku vadnost ve směru právního posouzení náležitostí zlého úmyslu. Má totiž za to, že by ke skutkové podstatě zločinu, o nějž jde, bylo třeba, aby byl obžalovaný při svém spolčení s H. a při svém navázání styků s cizími (vojenskými) činiteli zamýšlel s á m vyzvídati, pokud se týče vyzrazovati, skutečnosti, opatření a předměty vojenského tajemství, a vytyká, že pro závěr na t a k o v ý úmysl nebylo tu podkladu.

Než v tom nelze dáti stěžovateli za pravdu. Jak již řečeno, stíhá zákon na ochranu republiky v § 6, č. 2, al. 3 již přípravné jednání pachatelovo vedoucí k vyzvídání a k vyobrazení (cizí moci) skutečností, opatření nebo předmětů, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, projevivší se formou spolčení s jinou osobou nebo navázáním přímého či nepřímého styku s cizí mocí nebo s cizími činiteli, zejména vojenskými nebo finančními. Vzhledem k tomu nemůže míti, jak již naznačeno v rozhodnutí č. 5146 Sb. n. s., významu okolnost, zda pachatel zamýšlí přímo sám z uvedených skutečností, opatření a předmětů něco vyzvídati nebo vyzraditi cizí moci; dostačí úplně, když se při své informovanosti z vlastního rozhodnutí zúčastní podniku jiných k tomu sloužícího, aby byl určitou spojkou a článkem sítě organisované k účelům výzvědným. Ne-

bylo tedy třeba, aby se soud obíral úmyslem obžalovaného ve směru právě uvedeném. Jinak ospravedlňují skutková zjištění rozsudku plně jeho závěr, že účelem spolčení obžalovaného s H. a navázání jeho styků s cizími činiteli bylo též po subjektivní stránce vyzvídání a vyzrazení cizí moci (Německu) skutečností, opatření a předmětů, jež s ohledem na obranu republiky mají zůstatí utajeny, a že tudíž též v tomto subjektivním směru je dána skutková podstata zločinu podle § 6, č. 2, al. 3 zák. na ochr. rep.

Čís. 5446.

Paragraf 427 tr. ř. nařizuje doručení obsílky k hlavnímu přelíčení bezvýhradně obžalovanému do vlastních rukou a toto ustanovení — stejně jako § 79, odst. 1 tr. ř. — nezná náhradní doručení opatrovníku neb zákonnému zástupci. Pro otázku správnosti a platnosti doručení obsílky obžalovanému podle § 427 tr. ř. je zcela nerozhodno, zda obžalovaný odpovídá trestně za své činy, či zda byl částečně zbaven svéprávnosti.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1935, Zm I 1169/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. září 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmatek podle č. 3 § 281 tr. ř. shledává zmateční stížnost v porušení předpisu § 427, 1. odst. tr. ř., a to, že předvolání k hlavnímu přelíčení nebylo obžalovanému doručeno. Jak však ze spisů, a to z protokolu o hlavním přelíčení a ze zpátečního lístku plyne, bylo předvolání k hlavnímu přelíčení, které bylo podkladem k napadenému rozsudku, stejně jako k předchozímu, avšak odročenému hlavnímu přelíčení, doručeno obžalovanému osobně. Ostatně možno z vývodů zmateční stížnosti usuzovati, že ta vlastně připouští, že předvolání bylo obžalovanému doručeno osobně, že však toto doručení považuje za neplatné, protože, jak tvrdí, je obžalovaný zbaven užívání svého rozumu, pročez prý měla obsílka ke hlavnímu přelíčení býti doručena opatrovníku nebo zákonnému zástupci a nestalo-li se tak, nebyla prý obsílka ke hlavnímu přelíčení obžalovanému doručena pravoplatně, tedy vůbec.

Tato výtká však neobstojí. § 427 tr. ř. nařizuje doručení obsílky ke hlavnímu přelíčení bezvýhradně obžalovanému do vlastních rukou a toto ustanovení stejně jako § 79, odst. 1 tr. ř., nezná náhradní doručení opatrovníku, neb zákonnému zástupci. Nemohl a nesměl proto soud předvolání ke hlavnímu přelíčení, určené pro obžalovaného, doručiti opatrovníku neb zákonnému zástupci, nýbrž bylo je doručiti pouze a výhradně obžalovanému. Pro otázku správnosti a platnosti doručení obsílky obžalovanému podle § 427 tr. ř. je zcela nerozhodno, zda obžalovaný odpovídá trestně za své činy, či zda, jak se obžalovaný při svém výslechu